

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня освіти

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему:

«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФЕУП

Кисличко Катерина Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Кошельок Галина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

	Зміст	стор
ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА		6
1.1. Сутність, принципи управління економічною безпекою підприємства.....		6
1.2. Методичні підходи оцінки управління економічної безпеки на підприємстві		15
1.3. Основні підходи до формування системи економічної безпеки на підприємствах.....		28
Висновки до розділу 1		35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»		37
2.1. Аналіз факторів зовнішнього середовища на ПАТ «Одескабель» .		37
2.2. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства ПАТ «Одескабель».....		44
2.3. Оцінка рівня управління економічної безпеки підприємства ПАТ «Одескабель».....		57
Висновок до розділу 2.....		65
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА		68
3.1. Формування системи управління економічної безпеки підприємства.....		68
3.2. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів.....		72
Висновки до розділу 3.....		82
ВИСНОВКИ		85
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ		89
ДОДАТКИ		96

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні умови господарського розвитку визначають необхідність ефективного управління економічною безпекою підприємств, яке включає в себе комплекс заходів щодо визначення, аналізу та усунення ризиків. Зокрема, підприємства електротехнічної галузі, серед яких відзначається Публічне акціонерне товариство «Одескабель», стикаються із зростанням конкуренції, економічними труднощами та іншими факторами, які вимагають високого рівня економічної безпеки для забезпечення стійкості та розвитку.

Мета дослідження. Метою даної кваліфікаційної роботи магістра є обґрунтування теоретичних і практичних засад управління економічною безпекою на прикладі ПАТ «Одескабель». Враховуючи специфіку галузі та конкретні особливості підприємства, мета включає в себе розробку рекомендацій з покращення управлінських рішень, спрямованих на забезпечення стабільності та ефективності діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності.

Вивчення цього питання займалися такі вчені як В. Л. Безбожний, В. В. Білокуров, С. В. Бреус, З. С. Варналій, Н. Ю. Гічова, В. С. Гусєв, М. П. Денисенко, В. Л. Дикань, Г. В. Козаченко, І. В. Колодяжна, Г. В. Кошельок, Н. М. Пилипенко, Н. М. Попадинець, В. Г. Семенова, І. М. Сосновська.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити ряд конкретних завдань, а саме:

- розглянути сутність, принципи управління економічною безпекою підприємства;
- вивчити методичні підходи оцінки управління економічної безпеки на підприємстві;
- дослідити основні підходи до формування економічної безпеки підприємства;

- описати вплив факторів зовнішнього середовища на економічну безпеку підприємства ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»;
- оцінити рівень управління економічної безпеки підприємства ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»;
- охарактеризувати формування системи управління економічної безпеки підприємства;
- обґрунтувати економічну доцільність реалізації запропонованих заходів.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процеси та явища, пов'язані з управлінням економічною безпекою ПАТ «Одескабель».

Об'єкт дослідження – діяльність підприємства з усією його структурою, процесами та функціональними взаємозв'язками з питань управління економічною безпекою.

Методом дослідження роботи є загальнонаукові методи: абстрактнологічний (для узагальнення теоретичних та науково-методичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі стану фінансово-господарської діяльності підприємства); конструктивний та експериментальний (оцінка результатів запропонованих заходів).

Наукова новизна полягає в особливому підході щодо управління економічною безпекою на підприємстві електротехнічної галузі, зокрема ПАТ «Одескабель». Розробка конкретних рекомендацій та інтеграція передових методик спрямована на вирішення актуальних завдань ефективності та стабільності підприємства в умовах посиленої конкуренції та економічних труднощів. Загальний висновок з дослідження дозволить визначити практичні рекомендації для вдосконалення системи управління економічною безпекою

на прикладі ПАТ «Одескабель» та забезпечить активну участь підприємства в конкурентному середовищі електротехнічного ринку.

Інформаційною базою дослідження є дані законодавчих та нормативно-правових документів України, офіційно опублікована статистична інформація, матеріали монографічної та періодичної літератури, звітна інформація ПАТ «Одескабель», власні аналітичні розрахунки.

Практичне значення одержаних результатів може використовуватися у діяльності ПАТ «Одескабель». Результати розрахунків проведено за допомогою стандартної комп'ютерної програми Microsoft Office Excel і STATISTICA.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні положення і результати досліджень доповідалися автором і обговорювалися на Міжнародній науково-практичній Інтернет конференції «Актуальні виклики інноваційного розвитку економіки людських ресурсів у глобальному вимірі» (Одеса, 2023), XXVII Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика сучасної економіки» (Черкаси, 2023), V Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку» (Херсон – Хмельницький, 2023), III Міжнародної науково-практичної конференції «Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку» (Луцьк, 2023).

Результати проведеного дослідження опубліковані у вигляді однієї статті у фаховому збірнику «Науковий вісник ОНЕУ» та чотири статті у збірнику «Науковий студентський вісник ФЕУП» №37(1), №37(2), №38 (Одеса, 2022).

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок комп'ютерного тексту. Основний текст 88 сторінок, містить 24 таблиці та 17 рисунків, 2 додатки.

ВИСНОВКИ

1. Було визначено сутність, принципи управління економічною безпекою підприємства. Поняття економічної безпеки є багатограним і не має єдиного визначення. Однак його можна описати як стан, при якому корпоративні ресурси використовуються найбільш ефективно для запобігання загрозам і забезпечення стабільної роботи підприємства як зараз, так і в майбутньому. Управління економічною безпекою підприємства охоплює низку взаємопов'язаних процесів, включаючи планування, організацію, мотивацію та контроль, які разом працюють для забезпечення економічної безпеки підприємства. При створенні економічної безпеки необхідно керуватися такими принципами, як комплексність, своєчасність, безперервність, активність, законність, економічна доцільність, взаємодія та координація, а також децентралізація управління.

2. Оцінка управління економічною безпекою підприємства є багатограним і охоплює ряд компонентів. Ці компоненти складаються з фінансової, інтелектуальної, кадрової, технологічної, правової, екологічної, інформаційної та силової складової. На додаток до них слід також враховувати ринкову складову та інтерфейсну. Професор С.Н. Ілляшенко розробив комплексний підхід до оцінки економічної безпеки підприємства шляхом аналізу різних її складових. Прагнучи спростити процес оцінювання, він об'єднав кілька методів оцінювання в єдину складну структуру. Результати аналізу та оцінки складових економічної безпеки не є самоціллю. На цій основі має бути сформульований комплекс заходів, спрямованих на реагування на загрози та підвищення рівня економічної безпеки підприємств, що дозволить підвищити адаптивність підприємств до змін умов господарської діяльності та створити умови для стабільного функціонування та розвитку.

3. Визначено основні підходи до формування системи економічної безпеки на підприємствах. Поняття системи економічної безпеки охоплює комплекс заходів, включаючи організаційні, управлінські, технологічні,

техніко-профілактичні та маркетингові стратегії. Ці заходи спрямовані на захист інтересів підприємства як від внутрішніх, так і від зовнішніх загроз. У науковій літературі виділяють три різні підходи до формування системи економічної безпеки підприємств: вартісний підхід, витратний підхід і змішаний підхід.

4. Було проведено дослідження зовнішнього середовища компанії, що охоплює такі фактори, як економічне, політико-правове, науково-технічне та демографічне середовище, також проведений SWOT-аналіз. Аналіз впливу зовнішніх факторів на діяльність ПАТ «Одескабель» показує, що на підприємство суттєво впливають загрози та можливості, які виникають в економічному середовищі. Загальна зважена оцінка зовнішніх впливів становить 3,43 бала для загроз і 3,78 балів для можливостей. Компанія повинна ретельно розглядати загрози, використовуючи можливості, ефективно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та забезпечувати стійкість бізнесу. ПАТ «Одескабель» має такі вагомі переваги, як стабільний прибуток, висококваліфікований персонал та володіння інноваційними технологіями. Але є й недоліки, такі як конкуренція на міжнародному ринку. Можливості розвитку включають покращення позицій на ринку ЄС, інвестиції в технічне оснащення та розширення виробництва. Політичні та економічні обмеження та загрози, такі як економічні кризи, вимагають ретельного управління та стратегічного планування. Загалом, для забезпечення сталого розвитку підприємств рекомендується зосереджуватися на сильних сторонах, зменшувати вплив слабких сторін, використовувати можливості та адаптуватися до зовнішніх загроз.

5. ПАТ «Одескабель» є одним з найбільших виробників кабелю в Україні. Спостерігаємо отримання збитку у 2022 році у сумі 27237 тис. грн. Чистий збиток може бути пов'язаний зі збільшенням витрат, зниженням продажів, економічними труднощами, негативними зовнішніми факторами або збільшенням фінансових витрат. Також вагомою причиною є пандемія Covid-19 у 2020 році та повномасштабна війна у 2022 році.

Складними для підприємства виявилися 2020 та 2022 роки. В ці роки підприємство отримало чистий збиток. У 2022 році компанія зіткнулася з великими фінансовими труднощами, що відобразиться в отриманні збитку. Протягом 2018, 2019 та 2021 років підприємство отримувало прибуток та загалом ці роки були по всім показникам були позитивними.

6. Проведена оцінка рівня управління економічної безпеки підприємства ПАТ «Одескабель» показав, що у 2020 році інтегральний показник оцінки економічної безпеки становив 0,380. Стан економічної безпеки був оцінений як «Високий». Інтегральний показник у 2021 році підвищився до 0,393. Стан економічної безпеки залишався «Високим», що може вказувати на певне покращення ситуації. Інтегральний показник у 2022 році спадає значно до 0,169. Стан економічної безпеки знизився до «Середнього», що може свідчити про зміни в економічному середовищі або проблеми на самому підприємстві.

7. Формування системи управління економічною безпекою (СЕБП) ПАТ «Одескабель» передбачає використання низки тісно пов'язаних заходів. Ці заходи вживаються для запобігання поведінці, яка може спричинити значні економічні збитки під час господарської діяльності. Впровадження ефективної системи економічної безпеки на підприємстві ПАТ «Одескабель» допоможе керівництву та персоналу організації підготуватися до непередбачуваних обставин, як внутрішніх, так і зовнішніх. Підприємства з ефективним та високим рівнем економічної безпеки отримують позитивну економічну віддачу не лише за рахунок скорочення витрат, спричинених надзвичайними ситуаціями, а й у результаті загального покращення загального рівня економічної безпеки підприємства

8. Для виконання запропонованих заходів, спрямованих на вдосконалення системи управління економічною безпекою, було створено проєктну групу із співробітників компанії. Проєктна група була сформована виключно з внутрішнього персоналу, демонструючи, що компанія не матиме значних витрат. Загальна вартість реалізації проєкту склала 125 тис. грн,

фінансувати його планується за рахунок власних коштів підприємства. Проведено аналіз змін у фінансово-кадрових аспектах економічної безпеки з 2020 по 2023 роки.

Також в якості заходу із підвищення рівня економічної безпеки нами пропонується впровадження системи енергетичного менеджменту на основі стандарту ISO 50001 для підвищення енергетичної ефективності.

У зимовий час, у цехах двері не зачиняються, таким чином приміщення втрачає тепло. Пропонуємо закупити доводчики для дверей. Дверний закривач (доводчик) – механічний пристрій, призначений для автоматичного закривання відчинених дверей. Підприємство має чотири цехи. У кожному цеху дві двері. Тобто потрібно всього вісім доводчики, найдешевший з яких коштує 700 грн. Сумарні витрати на вісім доводчиків складуть 5600 грн.

Служба енергетичного менеджменту, яка ефективно функціонує, вже протягом першого року знижує витрати на енергоресурси щонайменше на 2–10%, в середньому 6% (вітчизняний досвід), а зміна інтегрального показника економічної безпеки загалом від покращення екологічної складової складе – від 10 до 30%, в середньому 20% (закордонний досвід).

Від впровадження першого заходу відбулося збільшення інтегрального показника на 0,008, від другого – на 0,0338. Прогнозовані результати свідчать про те, що запропоновані заходи щодо посилення системи економічної безпеки підприємства позитивно вплинуть на подальшу діяльність та сприятимуть покращенню фінансового стану ПАТ «Одескабель».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Попадинець Н.М. Основні чинники забезпечення економічної безпеки України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Вип. 2 (118). С. 20-23.
2. Сосновська І.М. Поняття та значення економічної безпеки виробничо-господарської діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. №9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303> (дата звернення 20.09.2023)
3. Пилипенко Н. М. Розвиток методичних підходів до оцінки економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5953> (дата звернення 20.09.2023)
4. Колодяжна, І. В. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород, 2019. Вип. 23, Ч. 1. С. 135–140.
5. Денисенко М.П., Бреус С.В. Дефініція «економічна безпека» та її розвій в сучасних умовах господарювання. *Theoretical foundations in Economics and Management*. 2022. С.147-154.URL: <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-in-economics-and-management/> (дата звернення 20.09.2023)
6. Білокуров В.В. Структура функціональних складових економічної безпеки підприємства. URL: <http://www.safetyfactor.ru> (дата звернення 20.09.2023)
7. Безбожний В. Л. Вибір способу забезпечення соціально-економічної безпеки великих промислових підприємств: дис. канд. екон. наук... 08.00.04. СНУ ім. В. Даля МОН України. Луганськ, 2009. 189 с.
8. Варналій З. С. Економічна безпека: навч. посіб. К.: Знання, 2009. 647 с.

9. Гусев В.С. Економіка і організація безпеки господарських суб'єктів: підручник. К.: Лібра, 2012. 205 с.
10. Гічова Н. Ю. Діагностика та підвищення економічної безпеки підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Дніпропетровськ, 2010. 190 с.
11. Козаченко Г. В., Понамарьов В.П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія, К.: Лібра, 2003. 280 с.
12. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства: навч. посібник. Харків: УкрДАЗТ, 2011. 266с.
13. Соколенко Т.М. Економічна безпека підприємства в умовах транзитивної економіки. *Сучасна наука XXI століття: сьома міжнародна наук.-практ. інтернет-конф. : матеріали конф.* Київ, 2011. 189 с.
14. Костюк Ж. С. Сутність поняття «економічна безпека підприємств залізничного транспорту». *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 41. С. 173-179.
15. Сафонов П.А., Кадрова безпека в системі конкурентних переваг і недоліків сучасної організації. *Молодий вчений*. 2017. № 13 (147). С. 364-367.
16. Алаверди А.Р., Кадрова безпека як фактор конкурентоспроможності сучасної організації. *Сучасна конкуренція*. 2015. № 5 (53). С. 25-38.
17. Адонін С. В. Проблеми оцінки економічної безпеки сучасного підприємства. *Економічний простір*. № 148. 2019. С. 106–115.
18. Кошельок Г.В. Методичні підходи до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства. *Фінансово-кредитна система: вектор розвитку: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 26 квітня 2017 р.)*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 284 с.
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 20.09.2023)

20. Ілляшенко С. М. Складові економічної безпеки підприємства та підходи до її оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 3. С. 12–19.
21. Ковальов Д. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка України*. 2001. № 4. С. 35-40.
22. Денисенко М.П. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №6. С.15-19 URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2017/5.pdf (дата звернення 20.09.2023)
23. Сак Т.В. Діагностування рівня економічної безпеки підприємства в умовах обмеженості інформації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 3. С. 404-408. URL: <http://global-national.in.ua/vipusk-3-2015/402-sak-t-v-diagnostuvannya-rivnya-ekonomichnoji-bezpeki-pidpriemstva-v-umovakh-obmezhenosti-informatsiji> (дата звернення 20.09.2023)
24. Фролова Л.В. Методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. №3(177). С.199-209.
25. Вахлакова В. В. Оцінювання фінансової та ринкової складових економічної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2017. №8. С. 212–218. URL: http://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-8_0-pages-212_218.pdf (дата звернення 20.09.2023)
26. Дьяченко О.А. Економічна безпека інноваційно-орієнтованих підприємств в умовах євроінтеграції. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2015. №12. С. 173-180. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/13940> (дата звернення 20.09.2023)
27. Скриньковський Р.М. Економічна безпека підприємства: сутність, класифікація та система діагностики. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 3. С. 414-418.
28. Доценко І.О. Формування системи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства з урахуванням впливу підприємницьких ризиків. *Вісник Одеського національного ун-ту. Серія: Економіка*. 2013. Т. 18. Вип. 1. С. 69-78.

29. Кривов'язюк І.В. Інноваційний підхід до оцінювання безпечності функціонування промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. №3(141). С.83-95.
30. Янковець Т.М. Взаємозв'язок потенціалу, економічної безпеки та розвитку економічних систем. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 9. С. 66-73.
31. Єфімова Г.В. Планування безпечного розвитку підприємства на основі результатів діагностики рівня його економічної безпеки. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 3(8). С. 43-49.
32. Отенко І.П. Оцінювання економічної безпеки в процесах розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2013. № 11. С. 255-261.
33. Матвійчук А.В. Нечіткі, нейромережеві та дискримінантні моделі діагностування можливості банкрутства підприємств. *Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці: науково-аналітичний журнал*. 2013. №2. С. 71-118.
34. Зубко Т.Л. Методика визначення економічної безпеки підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. №2 (16). С. 69–76.
35. Романчик Т.В. Економічна безпека підприємства: функціональні аспекти. *Стратегічні імперативи розвитку туризму та економіки в умовах глобалізації*. Запоріжжя: «Просвіта», 2017. Т. 2. С. 372–374.
36. Бельтюков Є.А., Некрасова Л.А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність та формування на основі оцінки рівня конкурентоспроможності. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 12. С. 6-13.
37. Кулаженко В.В. Система моніторингу економічної безпеки як чинник формування його конкурентоспроможності //Ефективна економіка. 2016. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5127> (дата звернення: 14.10.2023).
38. Козаченко Г. В., Понамарьов В.П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія, К.: Лібра, 2003. 280 с.

39. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель». URL: <https://odeskabel.com/ua/> (дата звернення 20.09.2023)
40. Smida ПАТ «Одескабель» URL: <http://05758730.smida.gov.ua/> (дата звернення 20.09.2023)
41. Звіт про управління ПАТ «Одескабель» за 2022 рік.
42. Одеський кабельний завод. Вікіпедія. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Одесский_кабельный_завод (дата звернення: 14.10.2023).
43. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель». URL: <https://odeskabel.com/ru/about-us/history.html> (дата звернення: 14.10.2023).
44. Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» ПАТ «Одескабель».
45. Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» ПАТ «Одескабель».
46. Балабаш О. С. Обґрунтування потенціалу фінансової стійкості підприємства як економічної категорії. *Науковий вісник*. 2010. № 17 (118). С. 14-21.
47. Кошельок Г.В. Сучасні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Одеса, 14-15 вересня 2018 р.). Одес. Нац. екон. ун-т, МОН України. Одеса, 2018. С. 15-16.
48. Семенова В.Г. Напрямки ефективного розвитку підприємств кабельної промисловості. *Технологический аудит и резервы производства*. 2015. № 2(6). С.54-57.
49. Кобелева, Т. О. Електротехнічна галузь України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. Харків: НТУ «ХПІ», 2011. № 26. С. 34-44.

50. Куреда, Н. М. Світовий ринок електротехнічної продукції та позиціонування на ньому українських підприємств. URL: http://www.confcontact.com/2007apr/EK8_kureda.php (дата звернення: 14.10.2023).

51. Кисличко К.А., Кошельок Г.В. Фінансова стійкість як фактор підвищення економічної безпеки підприємства. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький). Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. С. 187-191.

52. Семенова В. Г., Кисличко К.А. Комерційна таємниця: заходи забезпечення захисту конфіденційної інформації підприємства. Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 трав. 2023р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, О. М. Завадська. Електрон. дані. Луцьк: ВІП ЛНТУ. 2023. С. 166-167.

53. Семенова В. Г., Кисличко К.А. Зарубіжний досвід державної підтримки інноваційної діяльності. Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 трав. 2023р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, О. М. Завадська. Електрон. дані. Луцьк: ВІП ЛНТУ. 2023. С 65-67.

54. Кошельок Г., Кисличко К. Сутність та шляхи забезпечення економічної безпеки підприємства. Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XXIV Міжнародної науковопрактичної конференції: 20 жовтня 2023 р. / відп. ред. Р. В. Манн ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2023. С. 92-94.

55. Кисличко К. А., Кошельок Г. В. Кадрова безпека - основа економічної безпеки підприємства. Актуальні виклики інноваційного розвитку економіки людських ресурсів у глобальному вимірі: матеріали доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 26-27 жовтня 2023 року) / За заг. ред.: А. І. Ковальов, О. С. Літвінов, І. В. Познанська, О. М. Петровська та ін. Одеса: ОНЕУ, 2023.С. 80-82.

56. Кисличко К. А, Чернова В.В. Кайзен-костинг: японський підхід до управління витратами. Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом, 2022. № 37 (1). С. 124-127.

57. Кисличко К.А, Грінченко Р.В. Тайм-менеджмент у системі управління організацією. Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом, 2022. № 37 (2). С. 154-156.

58. Кисличко К.А, Янковий О.Г. Особливості застосування математичних методів для оптимізації виробничої програми. Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом, 2022. № 37 (2). С. 157-160.

59. Кисличко К.А., Танасюк І.М. «Дерево цілей» як інструмент стратегічного управління на прикладі торгової марки «наш сік» компанії «вітмарк-україна». Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом, 2023. № 38. С. 146-148.

60. Грінченко Раїса, Кисличко Катерина, Нечепелюк Вікторія, Онищук Вікторія. Передумови адаптації підприємств до змін у воєнний період. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету* 2023, № 5-6 (306-307), с. 91-100.

61. Кошельок Г.В., Пудичева Г.О. Економічна безпека енергетичних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/520> (дата звернення 14.10.2023).

62. Кошельок Г.В., Малікова І.П. Методичні підходи щодо оцінки економічної безпеки підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 5 (32). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-32-2021> (дата звернення 14.10.2023).

